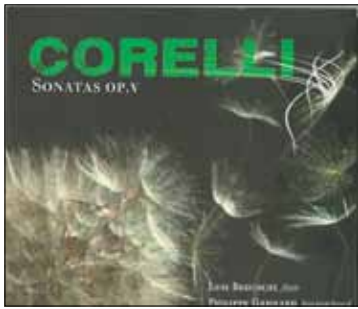

CD KLASSIEK

Sonates voor blokfluit
Arcangelo Corelli

Driehonderd jaar geleden overleed de Italiaanse barokcomponist Arcangelo Corelli (1653 - 1713) in Rome. Lange tijd leek het alsof de man amper meer produceerde dan een kerstconcert (het achtste van de *Concerti grossi*, opus 6), maar inmiddels weten we dat zijn werk nog tot het einde van de achttiende eeuw een grote invloed uitoefende.

Arcangelo Corelli, geboren in Fusignano in de huidige regio Emilia-Romagna, werkte voornamelijk in Rome, waar hij introk bij zijn mecenas, kardinaal Pietro Ottoboni, die op muziekgebied de concurrent was van kardinaal Benedetto Pamphilj. Die heren van stand combineerden hun kerkelijke taak met cultuur. Op Ottoboni's concerten op maandagavond was Corelli een graag geziene virtuoos. Hij kwam er in contact met ex-koningin Christina van Zweden, die hem engageerde als dirigent voor haar hoforkest. Tussendoor onderwees hij een hele rist violisten, met als meest bekende Locatelli en Geminiani. Corelli's noeste arbeid bracht hem bekendheid in binnen- en buitenland. Bach baseerde zijn orgelfuga BWV 579

op een werk van Corelli en dat wil wat zeggen. De barokmeester ligt begraven in het Pantheon in Rome. Een hele eer.

Heel zeker blijkt zijn meesterschap uit de *Sonatas* opus V, die tussen 1700 en 1800 meer dan vijftigmaal werden herdrukt. Op deze cd werd de vioolpartij door een altblokfluit overgenomen. Dat kon best, want Corelli liet ons nauwelijks meer na dan een baslijn en een vioolpartij. Gelukkig grijpen de uitvoerders terug naar het raffinement dat Corelli's muziek verdient. De Italiaans-Braziliaanse fluitist Luis Beduschi, gesteund door Philippe Grisvard aan de klavecimbel, laten de grote schoonheid van deze sonates helemaal tot leven komen.

Door dit werk meermaals te beluisteren, wordt het zonneklaar dat Arcangelo Corelli terecht het muziekleven in Rome in de tweede helft van de zeventiende eeuw beheerste. En dat zijn opus V ongetwijfeld tot de mooiste bundels sonates ooit mag worden gerekend. Deze cd bevat de eerste zes van de twaalf sonates waaruit opus V eigenlijk bestaat en waarvan nummer 12, een reeks variaties op *La folia*, de meest opmerkelijke is. (JC)

Arcangelo Corelli, *Sonatas Opus V*, door Luis Beduschi (fluit) & Philippe Grisvard (klavecimbel), Eloquentia (distributie harmonia mundi), EL1341, 22,50 euro.

CD KLASSIEK

Laatste adem
Franz Schubert

Geen achttien maanden na zijn grote idool Beethoven overleed op 19 november 1828 Franz Schubert, amper 31 jaar oud. Schubert liet een manuscript na met dertien liederen die hij in de late zomer van zijn laatste levensjaar op muziek had gezet: zeven van de onbekende dichter Rellstab en zes van de piepjonge Heinrich Heine. Uitgever Haslinger voegde er nog het lied *Die Taubenpost* aan toe, wellicht Schuberts laatste compositie, en gaf het geheel de sprekende titel *Schwanengesang* (Zwanenzang).

Voor de opname van deze cyclus kreeg bariton Matthias Goerne (46) de Edisonprijs Klassiek 2013. De liedteksten zijn steeds helder, maar de schoonheid of het rauwe van de melodische lijn staan voorop. Er zijn liederen, zoals *Der Doppelgänger* of *Ständchen* waarin de combinatie van langademige schoonheid en diepgang je letterlijk van slag brengt. Pianist Christoph Eschenbach is daarbij geen volgzzaam begeleider, maar een prikkelende kamermuzikale partner. Een zelfde eigenheid en intelligentie klinken in de als bonus bijgeleverde cd met Schuberts pianosonate D 960, een van de laatste instrumentale werken die de Oostenrijkse componist toevertrouwde aan het papier. Goerne en zijn compagnon laten Schuberts genie schitteren. (EDS)

Franz Schubert, *Schwanengesang*, Sonata D. 960, door Matthias Goerne (bariton) & Christoph Eschenbach (piano), harmonia mundi, 25,20 euro.

BOEK GESCHIEDENIS

Honger in '14-'18
Giselle Nath

Historica Giselle Nath onderzoekt wat de Eerste Wereldoorlog betekende voor de gewone Belg en levert een studie af over de hongersnood die toen het dagelijkse leven beheerste, over de sociale politiek die er een antwoord op wilde bieden, evenals over het protest daartegen.

Nath schetst de toestand in het landelijke Aartrijke en in de in-

dustriestad Gent. Daarvoor analyseert ze kritisch de oorlogsdagboeken van brouwer Jules De Puydt uit Aartrijke en van Virginie Loveling die de situatie in Gent beschrijft. Daarnaast put ze informatie uit het levensverhaal van de socialistische arbeidersvrouw Georgine Blanchaert.

De historica analyseert hoe de massale hongersnood grondige veranderingen teweegbracht. Overtuigingen botsten: de traditioneel katholieke visie preekte liefdadigheid, liberalen verdedigden een model dat armen beloofde voor hun eigen voorzienigheid, terwijl de socialisten overheidsvoorzieningen voorstonden.

Nath neemt vooral de werking van het Nationaal Comité voor Hulp en Voeding en van de Commission for Relief in Belgium, waarmee de Verenigde Staten voedselhulp boden, kritisch onder de loep. Ze legt de link tussen hulpverlening, maatschappelijke tegenstellingen en machtsbelangen. Ze schetst

de protestbewegingen die daaruit ontstonden en de rol van de vrouwen daarin, binnen het tijdskader van het toen nog geldend meervoudige stemrecht, uitsluitend voor mannen. Daarbij kiest ze voor de visie dat de tijdgenoot geen passief slachtoffer was van de omstandigheden, maar zijn eigen lot wel degelijk in eigen handen kon nemen.

Giselle Nath won in 2011 met haar verhandeling de Vlaamse Scriptieprijs. (NL)

Giselle Nath, *Brood willen we hebben! Honger, sociale politiek en protest tijdens de Eerste Wereldoorlog in België*, Antwerpen, Manteau, 316 blz., 22,50 euro.

BOEK PRAKTISCH

Tuin ziek? Bel de dokter
Stefaan Bingé

Als je ziek bent, bel je de dokter. Als je huisdier zich niet lekker voelt, ga je naar de dierenarts. Maar wat als je tijdens het tuinieren op zieke planten of andere problemen stuit? Roestkleurige vlekken op je gazon, een

insectenplaag, overmatig veel algen in je vijver of gaatjes in de bladeren? Vanaf nu kun je een beroep doen op de tuindokter.

In dit eerste boek van Stefaan Bingé vind je de juiste remedie. De tuindokter helpt je om vaak voorkomende tuinproblemen aan te pakken. Hij legt alles haarfijn uit en geeft tips voor een fraaie en gezonde tuin.

Dit knap geïllustreerde boek toont dat een plant meer is dan wortels met takken en bladeren, maar een levend organisme dat correct behandeld moet worden. Het komt er dus op aan te kijken, te luisteren, te voelen en soms zelfs te proeven van een plant. De ontdekkingstocht wordt zo des te boeiender en tuinieren wordt opnieuw plezier.

Stefaan Bingé was reeds als kind geboeid door alles wat

groeit en bloeit. Hij studeerde landschaps- en tuinarchitectuur en verdiepte zich daarnaast in de gezondheidswereld van bomen en planten. Er zijn niet enkel voorliggend boek en de voordrachten die hij overal in Vlaanderen geeft, via zijn website geeft hij ook raad. Dit is ook het eerste boek waarin we QR-codes aantreffen. (EDS)

Stefaan Bingé, *De tuindokter. Genees zelf je planten*, Davidsfonds, Leuven, 2013, 238 blz., 24,95 euro.

BOEK SAMENLEVING

Na de repressie
Charlotte Berghaeghe

Een Vlaamse psychologe en auteur, geboren in 1940, die zich liever bedient van de auteursnaam Charlotte Berghaeghe, verhaalt in *De vlucht van de witte ballonnen*. *Opgroeien met oorlogstrauma's* hoe haar vader Nand (ook een schuilnaam), die tot 1943 lid was van het Vlaams Nationaal Verbond (VNV), na de oorlog als collaborateur met het naziregime werd vervolgd. Terwijl zijn kinderen opgroeiden in de jaren 1950, toonde hij zich almaar meer verbitterd over wat de Belgische staat hem aandeed. Die houding zou zijn

echtgenote tot zelfdoding hebben gedreven.

De auteur publiceert een familiebiografie waarin ze de repressie, de bestraffing van collaboratie met de nazibezetter tijdens Wereldoorlog II, verantwoordelijk stelt voor de psychische ellende van haar familie. Haar vader zat immers vanaf september 1944 zes maanden in de gevangenis, moest schadevergoeding betalen en was tot 1960 zijn burgerrechten kwijt. Bij de bevrijding werd het ouderlijke huis in Kortemark geplunderd.

Spoedig na vaders vrijlating verhuisde het gezin naar het Antwerpse, waar de vader een succesvol studiebureau uitbouwde: zijn wraak op België. Hij werkte als ingenieur ook mee aan de bouw van de nieuwe IJzertoren. Alleen al door dit detail is de ware identiteit van de vader snel te achterhalen. Alle andere namen in het boek zijn authentiek.

Het boek gaat echter zeer licht over vaders engagement in het VNV waar hij van 1933 tot 1943 lid van was. Tijdens de oorlog was hij de plaatselijk afdelingsleider in Kortemark. Ook stond hij in 1942 bij de begrafenis van Staf De Clercq, leider van het VNV, vooraan. Het VNV wilde

ontgensprekelijk Vlaanderen inschakelen in de Nieuwe Orde en evolueerde naar een fascistische partij die met de nazi's colaboreerde.

Het boek vermeldt hoe 'Nand' in 1946 lijdt onder de executie van zijn studievriend Theo Brouns, maar geeft niet mee dat Brouns als gowleider van het VNV verantwoordelijk werd gesteld voor de bloedige represailles tegen het verzet in Limburg in 1944. In zijn nawoord relateert socioloog Luc Huyse de politieke betekenis van het norse gedrag van de ouder wordende Nand en vraagt zich af of het karakter van de man geen belangrijk deel van de vlucht in de verbittering kan verklaren. (EDS)

Charlotte Berghaeghe, *De vlucht van de witte ballonnen. Opgroeien met oorlogstrauma's*, Pelckmans, Kapellen, 2013, 181 blz., 19,50 euro.